

אוגוסט 2020

משולחנו

בית הפלמ"ח

החודש ביקרו 2,308 מבקרים ומבקרות בבית הפלמ"ח!
הרגשנו שהצבע חזר ללחיים: אמנם בקפסולות, בזום, בקבוצות קטנטנות,
אבל לאט חוזרים המתנדבים הרבים שהבית בורך בהם, במחלקת ההזמנות
הטלפון לא הפסיק לצלצל, והמבקרים שהצליחו למצוא מקום זכו בחוויה
אינטימית של למידה וגילוי.
מוזמנים לקבל טעימה מרגעי השיא של החודש:

תמונת החודש:

שתי מבקרות שהחליטו לאמץ חלק
מאופנת הפלמ"ח וחבשו כובע גרב.

סדרת הרצאות על חטיבת "הנגב":

בכל יום רביעי בשעה 17:30 נפגשים בזום, בפייסבוק ובאולם "מלווי השיירות" כ-80 חברים לשמוע את סדרת ההרצאות על חטיבת "הנגב" במלחמת העצמאות. יואב רגב פורס בפנינו באופן שיטתי, כמו שרק הוא יודע, את המאמץ הייחודי של הנגב הנצור, נקודות היישוב, צינור המים והביצורים. התמונה ההולכת ונבנית מהרצאה להרצאה מאשרת את מה שכבר ידענו: שאנחנו לא מספיק יודעים.

ההרצאה הראשונה עסקה בהתיישבות בנגב בשנים שקדמו למלחמת העצמאות, השניה עסקה בפלמ"ח ובנגב - מימי אל-עלמין ועד דצמבר 1947, השלישית עסקה ב"חיות הנגב", ואילו ברביעית הקמנו את גדודי החטיבה.

המשך הסדרה לאורך חודש ספטמבר יעסוק בביצורים, בבית אשל ובנבטים, ובמבצעים הגדולים.

המעוניינים מוזמנים לגלוש בדף הפייסבוק שלנו ולהאזין להרצאות הסדרה:

<https://www.facebook.com/beithapalmach>

מאה שנים ל'גדוד העבודה וההגנה'

פרופסור אניטה שפירא

ביום חמישי, ט"ז באב, השישה באוגוסט, ציינו מאה שנה ל'גדוד העבודה וההגנה' ע"ש יוסף טרומפלדור". כלת פרס ישראל, פרופ' אניטה שפירא, שוחחה איתנו על קורות הגדוד שיצחק שדה היה ממנהיגיו הבולטים ורבים מבניו היו פלמ"חניקים. פרופ' שפירא פרסה בפנינו את פרשיית הגדוד על פועלו ומכאוביו בשיח פנימי, ביקורתי ואוהב.

למעוניינים, ניתן לצפות באירוע בדף הפייסבוק של בית הפלמ"ח:

<https://www.facebook.com/beithapalmach/videos/673497756858676/?vh=e&extid=eGUceCP4Qp7yErDc&d=n>

טקס הענקת 'פרס יגאל אלון למעשה מופת חברתי-חלוצי'

ביום חמישי, ל' באב, העשרים באוגוסט, התכנסו באולם "מלווי השיירות" בבית הפלמ"ח ובשידור חי בפייסבוק, לטקס הענקת "פרס יגאל אלון למעשה מופת חברתי-חלוצי", בסימן חדשנות בתחומי הרפואה והחקלאות לשנת תש"פ, 2020.

זכי הפרס, פרופסור אלחנן בר-און, ראש המרכז לרפואת חירום וסיוע הומניטרי במרכז הרפואי שיבא, ודוקטור ילנה פוברנוב, חוקרת, ראש מעבדה ומנהלת המרכז לאגרו-נווטכנולוגיה, מכון וולקני, כיבדו אותנו בנאומים מרגשים ומחברים.

בדבריו הציג פרופ' בר-און את הקשר שבין פעילותו ההומניטרית ובין המורשת הפלמ"חאית. בינואר, 1948, כך סיפר, נחת בארץ רופא צעיר אשר שירת בצבא האמריקאי בחזית האירופאית במלחמת העולם השנייה. לאחר המלחמה החליט הרופא להצטרף כמתנדב חוץ לארץ, ללחימה במלחמת העצמאות. אותו לוחם צעיר, ד"ר ליאו בורנשטיין, אביו של פרופ' בר-און, נפגש בהגיעו לארץ עם ד"ר חיים שיבא, אשר שלח אותו לחזית הצפון להקים בית חולים שדה בכפר גלעדי.

בסיום המלחמה פנה ד"ר בורנשטיין להקמת המחלקה לכירורגיה פלסטית הראשונה בישראל, בבית החולים תל השומר. כשבעים שנים לאחר מכן, באותו הבית בו הקים אביו את המחלקה לכירורגיה פלסטית, הקים פרופ' בר-און את המרכז לרפואת החירום וסיוע הומניטרי. בהתרגשות רבה הסביר בר-און כי אין סגירת מעגל ראויה יותר מזו.

פרופ' בר-און חתם את דבריו במילות תקווה וחזון, 'חזון של שינוי בעולם, יצירת גשר בין אנשים ובין תרבויות והושטת יד בעת צרה לכל אדם באשר הוא אדם'.

ואם באבות ובאימהות עסקינן, גם הזוכה דוקטור פוברנוב חלקה בתודותיה כבוד להוריה, על ההקרבה והמאמץ שעשו כדי לעלות לארץ ולהביא את בנותיהן לגדול בישראל, במדינה בה תרגשנה שייכות ובית.

ד"ר פוברנוב בדבריה המרגשים הסבירה את חשיבות עשייתה המקצועית בתחום האגרו-נווטכנולוגיה. במעבדתה היא וצוותה חוקרים שיטות ירוקות וגישות חדשניות במטרה לענות על אתגרים בתחום החקלאות כגון: איבוד תוצרת חקלאית, משאבים מצומצמים ועלייה בדמוגרפיה העולמית. לדבריה, אתגרים אלו עלולים להוביל למשבר מזון חמור בעולם.

ד"ר פוברנוב הדגישה בדבריה גם את חשיבות הכשרת הדור הצעיר במחקר. תודות וברכות לזוכים על עשייתם החברתית חלוצית.

למעוניינים, ניתן לצפות באירוע בדף הפייסבוק של בית הפלמ"ח:

<https://www.facebook.com/beithapalmach/videos/2651970051799470>

פרופסור בר-און

דוקטור פוברנוב

ב"אוצר תמונות הפלמ"ח"

בהתרגשות רבה, ניגשנו עם בתו וניניו של מואיז אשכנזי ("פואד") למצוא את תמונתו באלבום 'המסתערבים'. פואד, שנמנה על חברי ה'מחלקה הסורית', נראה בתמונה לצד ירוחם כהן ומשה עדקי. בביירות, 1942.

רינה קלמן, חברת הכשרת 'עמל' באשדות יעקב, ומזכירת מטה הגדוד השלישי במלחמת העצמאות, ביקרה החודש עם נכדה יאיר במוזיאון. רינה סיפרה לנו מספר אנקדוטות מעניינות. למשל, סיפרה רינה שהכינוי שלה בקשר היה "רות" ושפלמ"ח לבשו מכנסיים קצרים יותר ממה שהוצג בסדרת הנוער. בנות העשרה הנוספות שהצטרפו להדרכה, שמחו לשמוע על הפלמ"ח מעבר למה שהכירו בסדרה. היה מפגש מלא הומור והנאה.

ב"חדר הנופלים"

בביקור מרגש גילו לראשונה בני משפחתו של הנופל זוארץ (פדי) פדהצור ז"ל את "חדר הנופלים" של בית הפלמ"ח.

"פדי", אשר עבד בתעשיית הנשק ולא גויס בפרוץ מלחמת העצמאות, דרש להתגייס לשירות פעיל לאחר שהגיעו הבשורות על נפילת חבריו ובן דודו.

"פדי" נודע כחבלן בפעילויות נועזות בחזית הנגב ונפל בקרב על משטרת עיראק א-סוידאן, שם פיקד על צוות מרגמה, בתאריך י"ט בתשרי תש"ח (22.10.1948).

סגל לוחמות "רוכב שמיים" בהיכרות מעמיקה עם נופלי הפלמ"ח. הלוחמות ביקרו ב"חדר הנופלים" לאחר סיור בתצוגת "יד לגח"ל ולניצולי השואה במלחמת העצמאות". בהדרכה הן נחשפו למורכבות המפגש בין העולים החדשים, ניצולי השואה, והלוחמים ילידי הארץ במהלך מלחמת העצמאות. במיוחד הופתעו הלוחמות לשמוע כי בפלמ"ח שולבו נשים במגוון תפקידים, גם קרביים, עוד מראשיתו.

סגל מש"קיות, מפקדת קורס נגדים, בשיחה מרתקת על פיקוד ומנהיגות לאור סיפורו של דני מס, מפקדו של גוש עציון, ושיירת הל"ה שיצאה לתגבור הגוש המנותק.

להיות מדריכה בבית הפלמ"ח

בתמונה: צבי (צביקה) כהן, לוחם הגדוד השלישי חטיבת יפתח, וגרעין נוע"ם משוחחים ב"אוצר תמונות הפלמ"ח", בליווי המדריכה סוניה.

"להיות מדריכה בבית הפלמ"ח זה לדעת שהגיוס שלי הוא לא תלוש. אני חלק מגרעין נח"ל, במסגרת מסלול שיעודו למלא משימה יחד, כחלק מקבוצה.

השבוע נפגשתי עם מספר קבוצות העומדות בתחילת התהליך, והתרגשתי לעמוד מולם בשני כובעים: האחד, תפקידי כמדריכה במוזיאון, כמנחילה ידע היסטורי וכמספרת את סיפור הפלמ"ח וההכשרות המגויסות. השני, כובע ירוק בוחק, היותי חברה במסלול הנח"ל.

המפגש עם הקבוצות הללו היה מרגש במיוחד עבורי. לספר להן על הפלמ"ח, בעצם על שורשיו של צה"ל ומסלול הנח"ל בפרט. כאשר בני גרעין, מתנדבי שנת שירות לפני גיוס במסלול הנח"ל, מסיירים ומשוחחים שיחה מעמיקה, הם פתאום מבינים שהם חלק מסיפור גדול יותר, שהתחיל אי שם לפני קום המדינה ונמשך עד עצם היום הזה." (סוניה יופה, מדריכה בבית הפלמ"ח)

זום עם שושק'ה הלבן

במסגרת פרוייקט ה"זומזיץ" - מפגשים עם פלמ"חניקים בפלטפורמת ה'זום' - התקיימה החודש שיחה מרתקת בין לוחמת הפלמ"ח שושק'ה הלבן ובין חיילות שזה עתה התגייסו לשירות קרבי בחיל האיסוף הקרבי. שושק'ה סיפרה לחיילות הצעירות על ימיה בפלמ"ח: עלילות מהכשרת ארז, ההתאהבות בנחמן, חבר ההכשרה, שהבשילה לזוגיות ארוכה, פעילותה כלוחמת בדרך לירושלים ובגוש עציון ונפילתה בשבי הירדני.

החיילות הסתקרנו במיוחד מהסיפור על השיירה הראשונה אותה ליוותה שושק'ה, מיד לאחר שסיימה קורס אלחוט. השיירה הותקפה ותחת אש הפעילה שושק'ה במקצועיות את האלחוט תוך היצמדות לנוהלי הדיבור בקשר אותם למדה בקורס.

במהלך השיחה התייחסנו גם להיבטים השונים של שירות החברות בפלמ"ח. השיח התקיים בעזרת קטעים נבחרים מתוך הסרט "אחיותינו גיבורות התהילה", בהפקת 'אוהלי פלמ"ח'.

קול קורא מארכיון הפלמ"ח

חברי פלמ"ח, נשות ואנשי דור ההמשך ובני המשפחות,

אנו פונים אליכם באופן אישי במטרה אחת –

עזרו לנו לשמר את מורשת הפלמ"ח עבור הדורות הבאים. אנו מבקשים בזאת לחפש בבתים, במחסנים, בביזם, בארונות ובמגירות אחר תמונות, מסמכים, ספרים, פריטים וחפצים הקשורים בפלמ"ח והיסטוריה האישית המשפחתית שלכם בפלמ"ח.

ארכיון הפלמ"ח משמש כמקום אכסון, שמירה, תיעוד ושימור של תולדות הפלמ"ח ובכלל זה תולדותיהם של נופלי ונופלות הפלמ"ח, וקורות חייהם של חברות וחברי הפלמ"ח. במסגרת זו פועל מזה 17 שנים אתר הפלמ"ח באינטרנט, יחד עם חדר-עיון וספריה, לצד חדר הנופלים ובשיתוף פעולה מקצועי עם אוצר תמונות הפלמ"ח.

באתר הפלמ"ח מופיעים סיפורי החיים של חללי הפלמ"ח לצד סיפורם של לוחמות ולוחמי הפלמ"ח. יחד עם זאת, דפים רבים חסרים לנו. קורות חייהם של חברות וחברים לא מעטים, אינם זמינים מפאת מחסור במידע. אנו פונים לכולכם: עזרו לנו להשלים את התמונה-**העבירו לנו את קורות החיים** שלכם ושל בני המשפחה אשר שרתו במסגרת יחידות הפלמ"ח בשנות פעילותו.

בקשה קטנה נוספת, אנא מכם **עדכנו אותנו** עם פטירת בן-בת משפחה אשר שרת או שרתה בפלמ"ח. שנסו מותניים וצאו לדרך החשובה של תיעוד סיפור חייכם. אנו נסייע בידי כל מי שיבקש לכתוב, להגיע, למצוא מידע ועוד. אל תחכו, כי בני הדורות הצעירים לא תמיד יודעים את הסיפור המלא נשמח לסייע במידת הצורך, אלדד וצוות ארכיון הפלמ"ח.

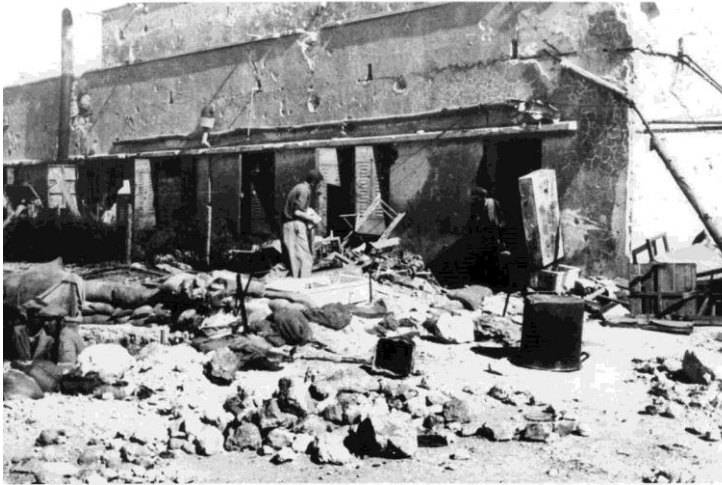
טלפון: 03-5459812, 052-2974616, 050-6298734

דואר אלקטרוני: Harouvi.eldad@gmail.com אתר הפלמ"ח: www.palmach.org.il

לשנה טובה

לרגל השנה החדשה, בית הפלמ"ח מאחל לכם ולכן שנה טובה, פוריה וגדושה בבשורות טובות. שנזכה לראות ימים טובים יותר במהרה וניפגש בחיוך ובבריאות בבית הפלמ"ח!

בתמונה: מבנה הרוס חלקית ברמת רחל לאחר
ההפגזה המצרית, אתר בית הפלמ"ח

בראשית/ חיים חפר

בראשית ברא אלוהים את השמיים ואת הארץ
והארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום

וביום הראשון הבדיל אלוהים בין חושך לאור
ויהי אור

והבוקר בהיר זרח בעולם ואחריו בא הלילה
שחור

ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד

וביום חמישי הוא יצר חיים במים
את הצדפים את הדגים התנינים
ובאותו היום פרחו בני הכנף אל השמים
הנשרים הסנוניות והיונים

וביום השישי הוא יצר חיות בחלד
את הפילים האיילות את הצבועים
ובאותו היום ממש הוא ברא אדם בצלם
הוא ברא אדם בצלם אלוהים
ויהי ערב ויהי בוקר יום שישי

והאדם אילף כל בהמה
והאדם חרש באדמה
והאדם המציא את הגלגל
והאדם השיט ספינות על גל
והאדם ריסן את הקיטור
והאדם טס מעלה כציפור
והאדם כבש כוכבי מרום
והאדם ברא את האטום

והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום...

וביום השני הוא יצא את הרקיע
הרקיע הנפלא והכחול
הרקיע שפרץ מתוך המים והבקיע
ונפרש מעל גבוה ועגול

וביום השלישי הוא יצר את היבשת
את העמק את ההר ואת הים
ונטע הרבה עצים וגם שתל פרחים ודשא
שהפליאו את העין ביופיים
ויהי ערב ויהי בוקר יום שלישי

וביום הרביעי את השמש ברא וירח עלה בלילות
רבבות כוכבים כל כוכב הוא מזל סובבו
ועברו במסילות
ויהי ערב ויהי בוקר רביעי

עמותת דור הפלמ"ח

הזמנה לטקס הענקת פרס יוסי הראל לשנת תש"ף, 2020

הצטרפו אלינו לשידור הישיר ב- של בית הפלמ"ח

<https://www.facebook.com/beithapalmach/>

או ב- : <https://us02web.zoom.us/j/86066038769>

ביום **חמישי**, כ"א באלול תש"ף, **10.9.2020**, בשעה **18:30**

עמותת "טנא בריאות"

הנגשה וקידום הבריאות ליוצאי אתיופיה בישראל

עמותת "מורשת הבריחה"

הנחלה והנצחה של סיפור נדידת ניצולי השואה אחרי

המלחמה בדרך לארץ-ישראל

הזוכים בפרס

ע"ש יוסי הראל

לשנת תש"ף, 2020

חבר השופטים

מנחה

בתכנית

האלוף במילואים גיורם רום, יושב ראש

הגברת גוסטי יהושע ברוורמן, ראשת המחלקה לתכופות

בהסתדרות הציונית העולמית, חברה

מר יהודה שרף, חבר

דן כנר

ברכות והענקת הפרס

דברים מפי מר יצחק (בוז'י) הרצוג, יושב ראש הנהלת הסוכנות

היהודית לארץ ישראל

שלומי שבן מארח את קרן טנגבאום (שירה, נגינה)

הצטרפו אלינו לשידור הישיר בדף הפייסבוק של בית הפלמ"ח:

<https://www.facebook.com/beithapalmach>

או בזום: <https://us02web.zoom.us/j/86066038769>